

Dosarul nr. 3ra-842/19

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Central (jud. S. Dimitriu)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. N. Simciuc, M. Guzun, Iu. Cotruță)

ÎNCHEIERE

10 iulie 2019

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Tamara Chișca-Doneva
Iurie Bejenaru
Nicolae Craiu

examinând admisibilitatea recursului depus de către Alexandru Taracilă, reprezentat de avocatul Vitalie Rotaru,

în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată depusă de către Alexandru Taracilă împotriva Departamentului Instituțiilor Penitenciare al Ministerului Justiției (succesor în drepturi Administrația Națională a Penitenciarelor) și a Casei Naționale de Asigurări Sociale cu privire la recunoașterea ilegalității refuzului, obligarea recalculării și indexării pensiei și achitarea sumelor restante,

împotriva deciziei din 13 martie 2019 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respinsă cererea de apel depusă de către avocatul Vitalie Rotaru din numele lui Alexandru Taracilă și a fost menținută hotărârea din 31 ianuarie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Central,

c o n s t a t ă:

La 7 decembrie 2016, Alexandru Taracilă a depus cerere de chemare în judecată împotriva Departamentului Instituțiilor Penitenciare al Ministerului Justiției (succesor în drepturi Administrația Națională a Penitenciarelor) și a Casei Naționale de Asigurări Sociale cu privire la recunoașterea ilegalității refuzului, obligarea recalculării și indexării pensiei și achitarea sumelor restante.

În motivarea acțiunii reclamantul a indicat că, la data de 8 noiembrie 2016 a expediat în adresa Departamentului Instituțiilor Penitenciare cerere prealabilă privind recalcularea pensiei, fapt confirmat prin avizul de recepție/livrare anexat la materialele cauzei. Însă, până în prezent nu a primit nici un răspuns la cererea dată.

Alexandru Taracilă a menționat că, a activat în cadrul sistemului penitenciar al Republicii Moldova în perioada 21 iulie 2007- 28 martie 2014. Iar, prin ordinul Ministerului Justiției nr. 181 din 7 aprilie 2014 a fost demisionat în rezervă conform art. 20 pct. 2 lit. b) alin. (2) din Legea cu privire la sistemul penitenciar nr. 1036-XIII din 17 decembrie 1996.

Reclamantul a afirmat că, în momentul stabilirii și calculării pensiei, Departamentul Instituțiilor Penitenciare nu a ținut cont prevederile art. 44 alin. (2) din Legea nr. 1544-XII din 23 iunie 1993 privind asigurarea pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și trupele organelor afacerilor interne și hotărârii Guvernului nr. 1507 din 29 decembrie 2006 pentru aprobarea modificărilor și completărilor în hotărârea Guvernului nr. 650 din 12 iunie 2006, și anume, urma să i se stabilească și să i se achite pensia reieșind din indemnizația bănească în mărime 1,5 a salariului de funcție.

Pe parcursul examinării cauzei, Alexandru Taracilă a depus cerere de concretizare și completare a acțiunii, prin care a solicitat atragerea în proces în calitate de copârț a Casei Naționale de Asigurări Sociale, obligarea Departamentului Instituțiilor Penitenciare de a prezenta Regulamentul cu privire la modalitatea de stabilire și calculare a sporurilor, plăților suplimentare și indemnizațiilor colaboratorilor sistemului penitenciar elaborat de Departamentul Instituțiilor Penitenciare și coordonat cu Ministerul Finanțelor și Ministerul Economiei și Comerțului, obligarea prezentării metodei de calcul și calculul pensiei în privința sa.

Totodată, a invocat prevederile art. 48 din Legea nr. 282 din 16 decembrie 2016 cu privire la modificarea legii asigurării cu pensii a militarilor și persoanelor din corpul de comandă, conform căruia pensiile militarilor în termen, ale militarilor care au îndeplinit serviciul prin contract, ale persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne și sistemului penitenciar, ale ofițerilor de protecție și colaboratorilor organelor securității statului, Centrului Național Anticorupție și ale membrilor familiilor acestora se stabilesc de către Casa Națională de Asigurări Sociale, în modul stabilit de Guvern. Art. 2 alin. (1), (2) și (3) prevede că, plata pensiei se face lunar, pentru luna în curs, de către prestatorul de servicii de plată desemnat de către beneficiar. Prestatorul de servicii de plată desemnat de către beneficiar va încheia contract cu Casa Națională de Asigurări Sociale. Pensia se plătește personal titularului, tutorelui, curatorului și mandatarilor acestora. Pensia se plătește mandatarului numai la prezentarea procurii, a cărei valabilitate nu poate fi mai mare de 6 luni consecutive.

A mai adăugat că, art. II alin. (1), (2) și (3) din prezenta lege intră în vigoare la 1 ianuarie 2017. Guvernul, în termen de 3 luni de la data publicării prezentei legi, va aduce actele sale normative în concordanță cu prezenta lege. Reținerile din pensii, efectuate în temeiul hotărârilor organelor de pensionare ale Ministerului Apărării, Serviciului de Informații și Securitate al Republicii Moldova, Departamentul Instituțiilor Penitenciare al Ministerului Justiției, Serviciului Protecție și Pază de Stat, Ministerului Afacerilor Interne și Centrului Național Anticorupție se vor efectua de către Casa Națională de Asigurări Sociale până la restituirea sumei pensiei plătite în plus.

În drept, reclamantul și-a întemeiat acțiunea în baza dispozițiilor din hotărârea Guvernului nr. 650 din 12 iunie 2006, hotărârea Guvernului nr. 1507 din 29 decembrie 2006, Legea asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne nr. 1544 din 23 iunie 1993, Legea cu privire la sistemul penitenciar nr. 1036 din 17 decembrie 1996, Legea nr. 1544-XII din 23 iunie 1994, art. 172 alin. (2) și art. 355 alin. (1) lit. b) din Codul muncii, Legea

contenciosului administrativ, art. 6 din Convenția Europeană pentru Drepturile Omului.

A solicitat obligarea de a-i prezenta un răspuns la cererea prealabilă, recalcularea pensiei cu indexarea acesteia, stabilirea și achitarea sumelor neachitate de către Casa Națională de Asigurări Sociale.

Prin hotărârea din 31 ianuarie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Central a fost respins acțiunea depusă de către Alexandru Taracilă, ca fiind neîntemeiată.

Prin decizia din 13 martie 2019 a Curții de Apel Chișinău a fost respinsă cererea de apel depusă de avocatul Vitalie Rotaru din numele lui Alexandru Taracilă și a fost menținută hotărârea din 31 ianuarie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Central.

Pentru a decide astfel, instanțele ierarhic inferioare au reținut că calculul pensiei reclamantului a fost efectuat de către Departamentul Instituțiilor Penitenciare în conformitate cu art. 44 pct. 2 din Legea nr. 1544 din 23 iunie 1993 și anume: salariul funcției, salariul pentru gardul special, sporul procentual pentru vechime în serviciu primite înainte de concediere, precum și din media lunară a altor recompense, plăți, sporuri și suplimente primite în ultimul an de serviciu, cu excepția plăților compensatorii și a indemnizației bănești unice în mărime sumei mijloacelor bănești de întreținere pe un an.

Instanțele de judecată au precizat că potrivit prevederilor legale reclamantului începând cu data de 29 martie 2014 prin încheierea din 5 mai 2014 i-a fost stabilită pensie de vechime în muncă de 23 de ani în mărime de 58 procente de la salariu, suma lunară a pensiei fiind în sumă de 3 582, 61 de lei.

Cât privește argumentele cu privire la recalcularea pensiei cu indexarea acesteia, stabilirea și achitarea sumelor neachitate de către Casa Națională de Asigurări Sociale, instanțele inferioare au reținut că în primul rând urma să fie contestată încheierea de stabilire a pensiei vechime în muncă din 5 mai 2014, or, de fapt cerințele reclamantului nu pot admise în situația în care încheierea dată nu a fost contestată, din motiv că dacă ipotetic, instanța ar dispune obligarea la recalcularea pensiei cu indexarea acesteia, aceasta ar veni în contradicție cu încheierea de stabilire a pensiei vechime în muncă din 5 mai 2014, care rămâne valabilă.

La data de 8 mai 2019, Alexandru Taracilă, reprezentat de avocatul Vitalie Rotaru a depus recurs împotriva deciziei din 13 martie 2019 a Curții de Apel Chișinău.

În motivarea recursului a invocat că nu este de acord cu decizia contestată, o consideră neîntemeiată și nefondată din considerentele ce urmează.

Instanța de apel la adoptarea decizie a comis mai multe încălcări care inevitabil duce la casarea acesteia, și anume a încălcat prevederile art. 432 alin. (2) lit. a), b), c) și d).

A menționat că, instanța ierarhic inferioară nu s-a expus asupra faptului că Departamentul Instituțiilor Penitenciare incorect a stipulat Regulamentul intern nr. 166 din 28 septembrie 2006.

În drept, recurentul și-a întemeiat recursul în baza dispozițiilor pct. 6 din Anexa nr. 5 la hotărârea Guvernului nr. 650 din 12 iunie 2006, pct. 3 din hotărârea Guvernului nr. 78 din 21 februarie 1994, Legea nr. 1544-XII din 23 iunie 1993, Legea nr. 282 din 16 decembrie 2016, art. 385 alin. (1) lit. d), 388 alin. (1) lit. b), 429-445 din Codul de procedură civilă.

A solicitat admiterea cererii de recurs, casarea deciziei instanței de apel cu trimiterea cauzei spre rejudecare.

Examinând admisibilitatea recursului, Completul specializat în cauze de contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție menționează următoarele.

Prin Legea nr. 116 din 19 iulie 2018 a fost adoptat Codul administrativ al Republicii Moldova.

În conformitate cu art. 257 alin. (1) din Codul administrativ, prezentul cod intră în vigoare la 1 aprilie 2019.

În conformitate cu art. 258 alin. (3) din Codul administrativ, procedurile de contencios administrativ inițiate până la intrarea în vigoare a prezentului cod se vor examina în continuare, după intrarea în vigoare a prezentului cod, conform prevederilor prezentului cod. Prin derogare, admisibilitatea unei astfel de acțiuni în contenciosul administrativ se va face conform prevederilor în vigoare până la intrarea în vigoare a prezentului cod. Prevederile prezentului alineat se vor aplica corespunzător pentru procedurile de apel, de recurs și de contestare cu recurs a încheierilor judecătorești.

Din sensul normei de drept enunțate urmează că, legiuitorul a optat pentru principiul aplicării imediate a noilor reglementări procedurale.

Prin urmare, Completul specializat în cauze de contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție va aprecia condițiile de admisibilitate a recursului în conformitate cu prevederile art. 258 alin. (3) din Codul administrativ, adică conform reglementărilor anterioare intrării în vigoare a Codului administrativ.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau deciziei integrale, dacă legea nu prevede astfel.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat decizia contestată la data de 13 martie 2019, dar date care ar confirma recepționarea acesteia de către recurentă la dosar lipsesc.

Astfel, recursul declarat la data de 8 mai 2019, este în termen.

Examinând temeiurile recursului în raport cu materialele cauzei civile, Completul specializat în cauze de contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursul este inadmisibil din următoarele motive.

În conformitate cu art. 432 din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească:

- a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată;
- b) a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată;
- b¹) a aplicat o lege care a fost declarată neconstituțională;
- c) a interpretat în mod eronat legea;

d) a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

Se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care:

a) cauza a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei;

b) cauza a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată;

c) în judecarea cauzei au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului;

d) instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces;

e) în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată;

f) hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

Săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Temeiurile prevăzute la alin. (3) se iau în considerare de către instanță din oficiu.

Completul specializat în cauze de contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul depus de către Alexandru Taracilă, reprezentat de avocatul Vitalie Rotaru, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

Prin urmare, argumentele invocate în cererea de recurs nu denotă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural de către instanța de apel, respectiv, nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Or, recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se numai legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, Completul specializat în cauze de contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție menționează și faptul că, procedura admisibilității constă în verificarea faptului dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

Totodată, Completul specializat în cauze de contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție relevă că, conform jurisprudenței CEDO, recursurile trebuie să fie efective, adică să fie capabile să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, la fel recursul trebuie să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri (cauza Purcell contra Irlandei, 16 aprilie 1991), pe când în recursul depus de către Alexandru Taracilă, reprezentat de avocatul Vitalie Rotaru, asemenea aspecte nu se regăsesc.

Astfel, din considerentele menționate, Completul specializat în cauze de contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a declara recursul depus de către Alexandru Taracilă, reprezentat de avocatul Vitalie Rotaru, ca inadmisibil.

În conformitate cu art.193, 195, 230 și 258 alin. (3) din Codul administrativ și art. 270 din Codul de procedură civilă, Completul specializat în cauze de contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Recursul depus de către Alexandru Taracilă, reprezentat de avocatul Vitalie Rotaru se declară inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Tamara Chișca-Doneva

Judecătorii

Iurie Bejenaru

Nicolae Craiu